

Bijlage VMBO-GL en TL

2016

tijdvak 2

geschiedenis en staatsinrichting CSE GL en TL

Staatsinrichting van Nederland

bron 1

Een uitspraak van een politicus over de Schoolstrijd (1875):

Op dit moment hebben wij een gemeenschappelijk belang: het onderwijs. Het openbaar onderwijs is nu voor deze regering helaas belangrijker dan het bijzonder onderwijs. Als wij aan deze ongelijkheid een eind willen maken, dan moeten wij samenwerken.

bron 2

Uit het programma van een politieke partij (1907):

Onze partij is tegen de revolutie, die heel het leven verandert. De revolutie wil onze band met God en de Bijbel verbreken. De revolutie wil oude normen en waarden inruilen voor nieuwe. Onze partij wil daar niets van weten.

bron 3

Een tabel over vrouwenkiesrecht (1916):

Landen	Parlement	
	Invoering passief vrouwenkiesrecht	Invoering actief vrouwenkiesrecht
Finland	1906	1906
Noorwegen	1913	1913
Denemarken	1915	1915
Nederland	??	??

bron 4

Een uitspraak van een politicus (1987):

Voor onze partij is het invoeren van een basisinkomen voor alle Nederlanders een grondrecht. Het betekent dat alle mensen een basisinkomen krijgen, of zij nu werk hebben of niet.

bron 5

Uit een krantenartikel (1994):

Een deel van de Tweede Kamer is boos: een minister heeft naast zijn ministerschap een baan bij een bedrijf geaccepteerd. Voor ministers is dat verboden. Enkele Tweede Kamerleden willen vandaag een reactie van de minister: "Als die reactie er niet snel komt, zullen wij de minister naar de Tweede Kamer roepen en om uitleg vragen."

Historisch overzicht vanaf 1900

bron 6

Hieronder en op de volgende pagina staan in totaal **drie** afbeeldingen die te maken hebben met het bespotten van de vijand tijdens de Eerste Wereldoorlog.

afbeelding 1

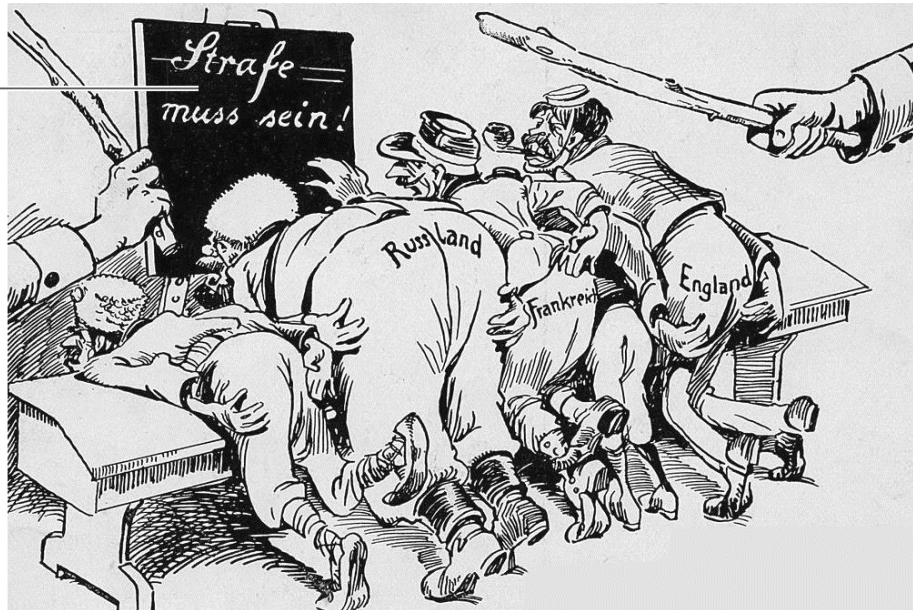
Een spotprent met als titel 'De keizer van de vandalen':

afbeelding 2

Een spotprent met als titel 'Groeten uit de oorlogsschool':

Straf moet er zijn!

Toelichting

Op de billen staat van links naar rechts: Rusland, Frankrijk, Engeland.

afbeelding 3

Een spotprent met als titel 'Turkse lafheid en Russische dapperheid':

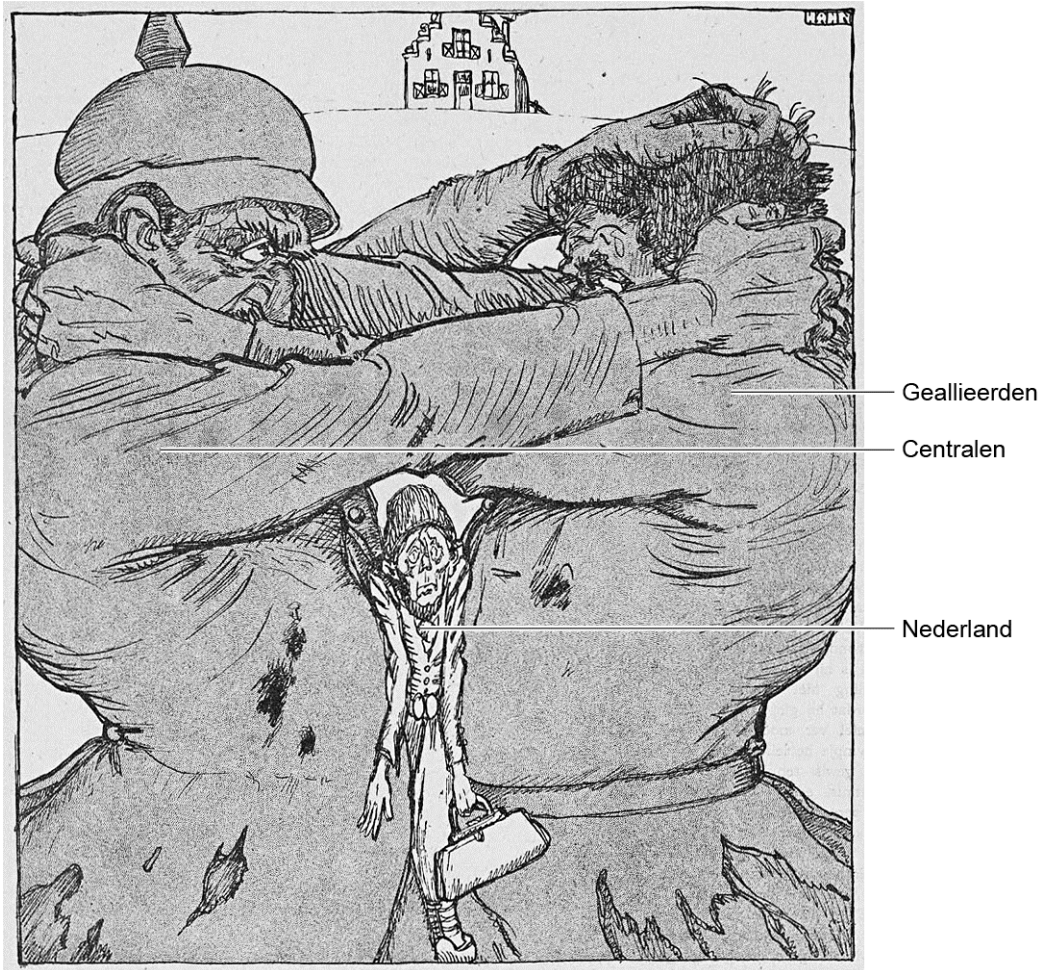

Toelichting

De man op het paard is een Russische soldaat.

bron 7

Een politieke tekening met als titel 'In de verdrukking' (1917):

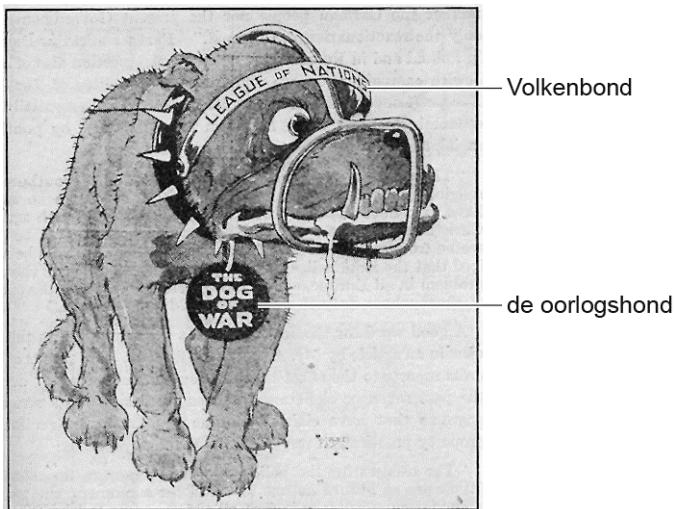

Toelichting

Nederland: 'De heren oorlogvoerenden laten me niet veel ruimte om zaken te doen met andere landen.'

bron 8

Een politieke prent uit 1919 met als titel 'Gemuilkorfd?' (een muilkorf zorgt ervoor dat een hond niet kan bijten):

Toelichting

De hond stelt het oorlogsgevaar voor.

bron 9

Werklozen aan het werk (1935):

bron 10

Een Russische boer schrijft een brief aan de communistische partij (1929):

Ik wil mijn boerderij niet verlaten. Het is dan wel een simpele kleine hut, maar hij is van mij. Ik heb een mager paard, maar het is van mij. Wie hard werkt, heeft iets te eten. Wij boeren zijn niet gewend in loondienst te werken; wij werken voor onszelf.

bron 11

Een vrouw schrijft over haar arrestatie (1937):

Toen ik werd gearresteerd begreep ik niet waarom. Ik zat tweeënehalf jaar in de gevangenis en werd vervolgens naar een kamp gestuurd. Geen moment kwam het in mij op om Stalin te beschuldigen. Als anderen dat wel deden, nam ik het altijd voor Stalin op. Ik zei steeds: "Het is onmogelijk dat alles wat in de partij gebeurt Stalins toestemming heeft. Dat is onmogelijk."

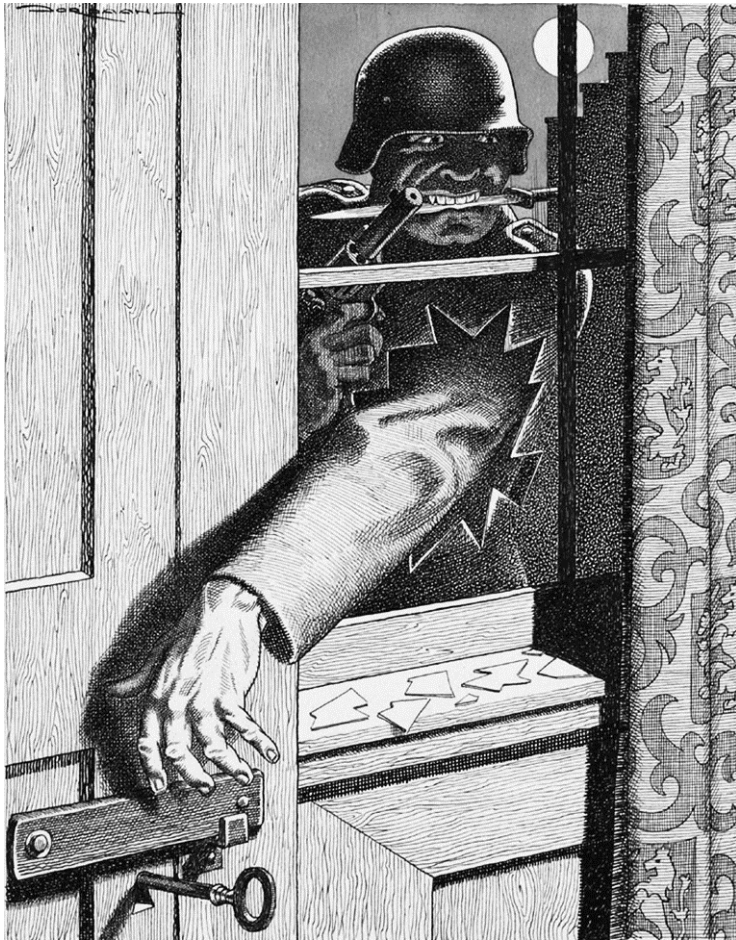
bron 12

Een schilderij uit 1937 waarop Stalin in gesprek is met afgevaardigden op een Volkscongres. Op de achtergrond staat een standbeeld van Lenin:

bron 13

Een politieke tekening over een gebeurtenis in Nederland in mei 1940 met als titel 'Als een dief in de nacht':

bron 14

Hieronder en op de volgende pagina staan in totaal **vijf** fragmenten uit het dagboek van een belangrijke nazi:

fragment 1

De beslissing in de oorlog is nabij. Churchill meldt dat 4000 schepen koers hebben gezet naar Normandië. Hij spreekt van een groot succes. Daar is natuurlijk helemaal niets van waar.

fragment 2

De eerste berichten komen binnen: Nederland en België verzetten zich en hebben Parijs en Londen om hulp gevraagd. Dat was te verwachten en daar hebben wij rekening mee gehouden.

fragment 3

De Führer is van plan om in zijn toespraak voor het parlement de Duitse oorlogsverklaring aan de Verenigde Staten bekend te maken. Het is goed dat de Amerikanen bezig worden gehouden. Dan kunnen zij Engeland en de communisten niet steunen.

fragment 4

Om 11:00 uur spreekt de Engelse minister-president. Hij verklaart dat Engeland vanaf vandaag met ons in oorlog is. Dat scheidt helderheid. Wil Engeland echt tot het uiterste gaan?

fragment 5

We zijn gedwongen de val van Stalingrad aan het Duitse volk mee te delen. De communisten verklaren dat deze ramp geheel te wijten is aan de koppige houding van de Führer. Wij doen er alles aan om het Duitse volk door deze zware tijden te loodsen. Op de radio wordt alleen nog serieuze muziek gedraaid.

bron 15

Prinses Juliana en haar dochters op vakantie (1944):

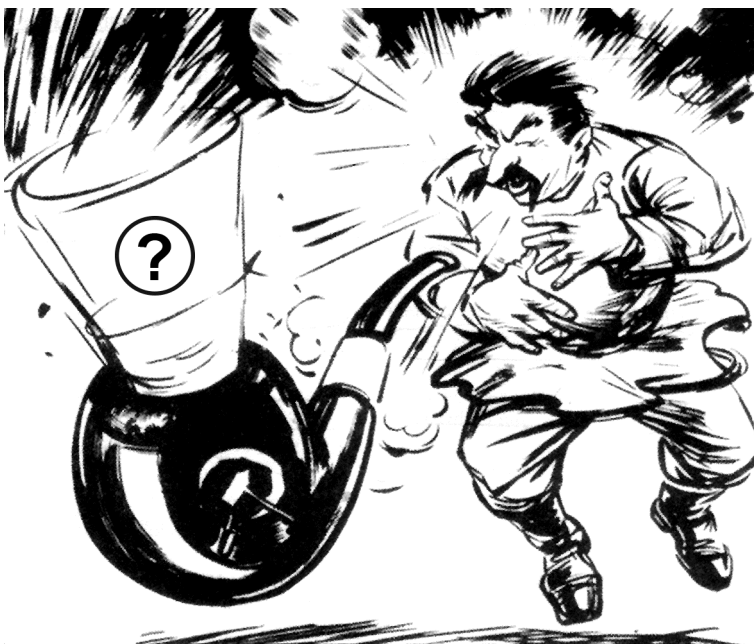
bron 16

Graf van twee Duitse soldaten uit de Tweede Wereldoorlog (Duitse oorlogsbegraafplaats Ysselsteyn in Limburg):

bron 17

Een Amerikaanse spotprent (1947):

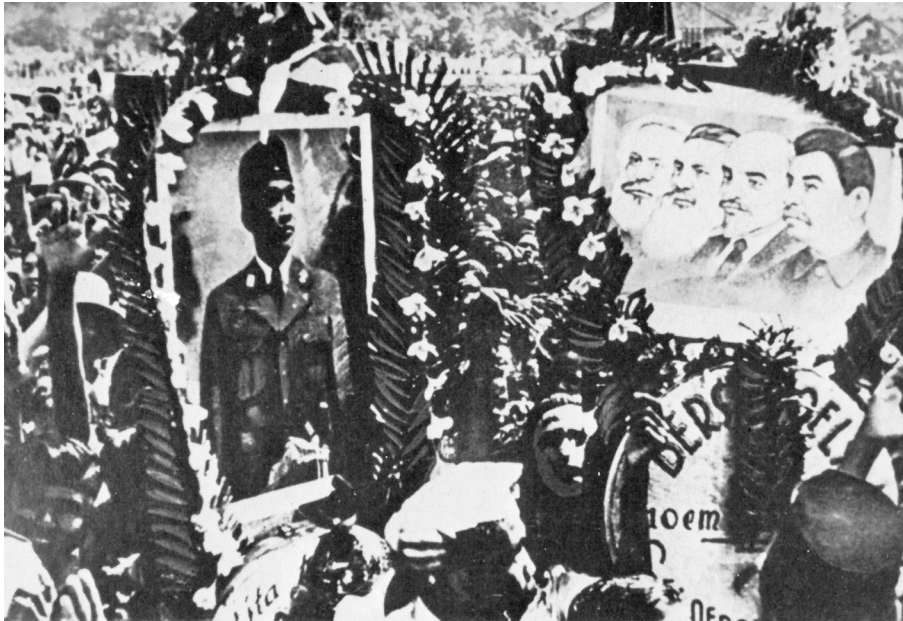

Toelichting

De Amerikanen hebben de pijp van Stalin dichtgemaakt. Daardoor kan de 'communistische rook' niet verder worden verspreid.

bron 18

Foto van een optocht in Indonesië (1947):

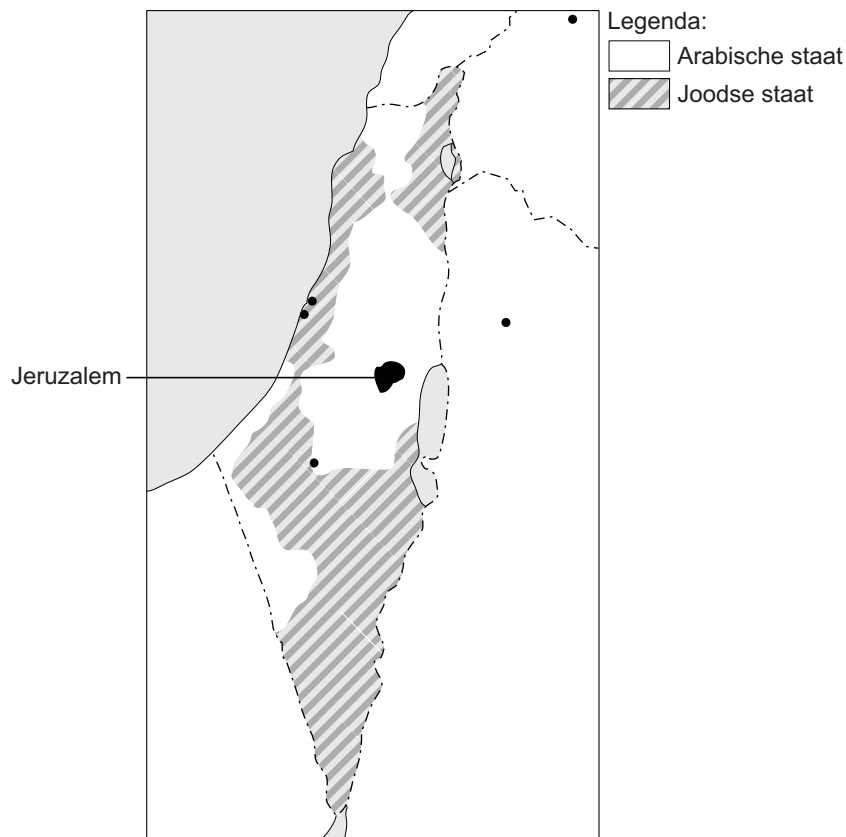

Toelichting

Op de foto staat links een afbeelding van Soekarno en rechts een afbeelding met portretten van Marx en Engels (de grondleggers van het communisme), Lenin en Stalin.

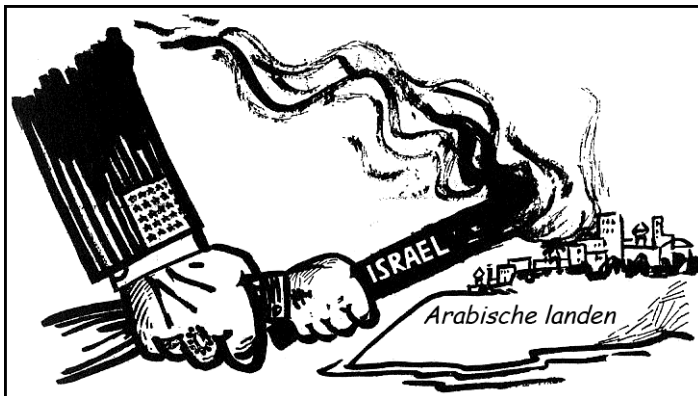
bron 19

Een kaart (1947):

bron 20

Tijdens de Zesdaagse Oorlog verschijnt deze tekening in een communistische krant in Oost-Duitsland (1967):

Toelichting

Op de arm links staat de vlag van de Verenigde Staten. De hand in het midden heeft een fakkel vast waarop staat: Israël. Op de grond onder de gebouwen rechts staat: Arabische landen.

bron 21

Herinnering van een president (1978):

Ik herinner me dat de besprekingen bijna mislukten, omdat Sadat geloofde dat de Israëliërs niets zouden toegeven en hij wilde vertrekken. Ik liep meteen naar Sadats blokhut. Al zijn koffers stonden al op de veranda. Ik verzocht Sadat terug te gaan naar zijn kamer om met mij te praten. Ik vertelde hem dat zijn vertrek, zonder mij nog een nieuwe kans te geven, de betrekkingen tussen onze beide landen zeer ernstig zou schaden. Ik bracht het zo krachtig mogelijk onder woorden. Sadat schrok en hij beloofde me te zullen blijven en mij nog een kans te geven.

bron 22

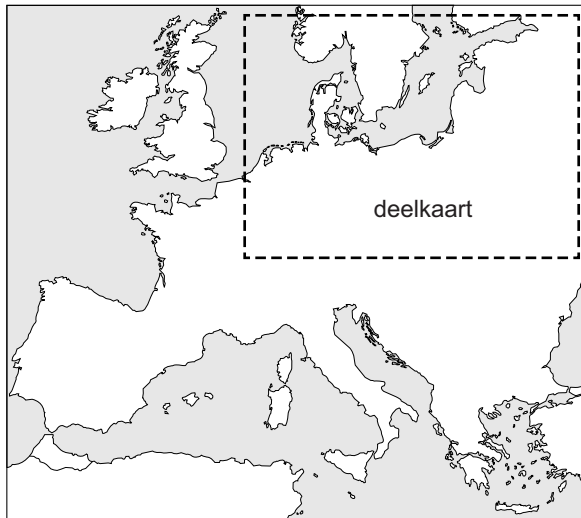
Een gedeelte uit een lied (1985):

Er bestaat niet zoiets als een oorlog die kan worden gewonnen.
Dat is een leugen die we niet meer geloven.
We zijn allemaal mensen,
ongeacht onze politieke ideeën.
Wat ons misschien kan redden, mij en jou,
is dat de Russen ook van hun kinderen houden.

bron 23

Hieronder staat een **overzichtskaart** van Europa. De **deelkaarten** 1 tot en met 4 horen bij het gestippelde vak van de overzichtskaart.

overzichtskaart

deelkaart 1

deelkaart 2

deelkaart 3

deelkaart 4

bron 24

Hieronder en op de volgende pagina staan in totaal **zes** beelden uit historische speelfilms.

beeld 1

Uit 'Der Untergang':

beeld 2

Uit 'JFK' (= president John F. Kennedy):

beeld 3

Uit 'The Lost Battalion':

beeld 4

Uit 'Goodbye Lenin':

Toelichting

Op de poster aan de zijkant van de deuren staat in het Duits '40 jaar DDR'.

beeld 5

Uit 'World Trade Center':

beeld 6

Uit 'The Longest Day':

